

Συνέδριο

Η Επανάσταση του 1821
στην Ιστορία και την Λογοτεχνία

20 - 21 Μαρτίου 2020

Πρόγραμμα

Πολεμικό Μουσείο - Ριζάρη 2, Αθήνα

Παρασκευή 20 Μαρτίου 2020

14:00 - 14:30

Προσέλευση - εγγραφή συνέδρων

14:30 - 15:00

Χαιρετισμοί

Κήρυξη έναρξης του Συνεδρίου

1η Συνεδρία

Προεδρείο: Κωνσταντίνος Μαλαφάντης

Το 1821, η γλώσσα και το σχολείο

15:00 - 15:15 **Αλέξανδρος Φίκας**, Η Γλώσσα ως η έτερη όψη του Αγώνα για την Ανεξαρτησία στον σολωμικό διάλογο.

15:15 - 15:30 **Χρυσούλα Καραντζή**, Η ελληνική γλώσσα τα χρόνια της Επανάστασης: νόρμα και ποικιλία.

15:30 - 15:45 **Παντοφίλη Βαρβαρήγου-Κατερίνα Μουστακάτου**, Τι απέμεινε από το «1821» στα σχολικά βιβλία μας;

15:45 - 16:00 **Ιωάννης Δημαρχόπουλος**, Η Ελληνική Επανάσταση του 1821 στα σχολικά εγχειρίδια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μετά τη μεταπολίτευση.

16:00 - 16:10 **Συζήτηση**

Κεντρική Ομιλία

16:10 – 16:30 **Κωνσταντίνος Μαλαφάντης**, **Της θυσίας το ανάγνωσμα: Τα Ματωμένα ράσα του Σπύρου Μελά ως λογοτεχνική συμβολή στην ιστορική διακρίβωση της αλήθειας του Εικοσιένα.**

2η Συνεδρία

Προεδρείο: Χαράλαμπος Μηνάογλου

Η πολιτική πραγματικότητα της Επανάστασης

16:30 - 16:45 **Χαράλαμπος Βλαχόπουλος**, «Υπό την μοναδικήν υπεράσπιν της Μεγάλης Βρετανίας». Η αμφιλεγόμενη «Αίτηση προστασίας» (1825) στο πλαίσιο του διπλωματικού αγώνα για αναγνώριση της ελληνικής Επανάστασης.

16:45 - 17:00 **Κωνσταντίνος Καρναβάς**, Η Επανάσταση του 1821 στη Σάμο και η συγκρότηση του «Στρατοπολιτικού Διοργανισμού».

17:00 - 17:15 **Αλέξανδρος Πανούσης**, Συνταγματικές σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας κατά την Επανάσταση του 1821.

17:15 - 17:30 **Πέτρος Πετράτος**, Λατινική Αμερική και Επανάσταση του 1821: η ειδησεογραφία της Γενικής Εφημερίδος της Ελλάδος για τα επαναστατικά γεγονότα της Λατινικής Αμερικής.

17:30 - 17:40 **Συζήτηση**

17:40 - 18:00 **Διάλειμμα**

3η Συνεδρία

Προεδρείο: Μαρία Μαντουβάλου

Η Ελληνική Επανάσταση στις εικαστικές τέχνες

18:00 - 18:15 **Ιωάννης Ακριτίδης-Αναστασία Ελένη**, Στιγμιότυπα της Ελληνικής Επανάστασης του '21 στην Ευρωπαϊκή Τέχνη.

18:15 - 18:30 **Στυλιανή Μπάρτζου**, Θεόδωρου Βρυζάκη «Η υποδοχή του λόρδου Βύρωνα στο Μεσολόγγι»: Εικονογραφία, εικονολογία.

18:30 - 18:40 **Συζήτηση**

Κεντρική Ομιλία

18:40 – 19:00 **Μαρία Μαντουβάλου**, **Οι ιδεολογικές Αρχές και Αξίες των αγωνιστών του '21, όπως αναδεικνύονται στα κείμενα των διαπρεπών ιστορικών της ακαδημαϊκής κοινότητας του παρελθόντος.**

4η Συνεδρία

Προεδρείο: Γεράσιμος Ζώρας

Το 1821 στο θέατρο σκιών και τον κινηματογράφο

19:15 - 19:30 **Χρήστος Νταμπακάκης**, Ιστορία και Κινηματογράφος: Η Επανάσταση του 1821 στον παλιό ελληνικό κινηματογράφο.

19:30 - 19:45 **Ιωάννα Παπαγεωργίου**, Η αναπαράσταση της Ελληνικής Επανάστασης στον μπερντέ του ελληνικού θεάτρου σκιών. Μυθοπλασία και ιστορική πραγματικότητα.

19:45 - 20:00 **Σπύρος Τούλιος**, Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης στα χαρακώματα του Μεσοπολέμου. Τέσσερις καταγραφές καραγκιοζικών παραστάσεων.

20:00 - 20:15 **Ανθή Χοτζάκογλου**, Αντανακλάσεις της Ελληνικής Επανάστασης στο Ελληνικό Θέατρο σκιών (Καραγκιόζης): φανταστικοί ήρωες ή ανδραγαθήματά τους στον μπερντέ.

20:15 - 20:30 **Συζήτηση**

Σάββατο 21 Μαρτίου 2020

5η Συνεδρία

Προεδρείο: Μαρία Σγουρίδου

Η Ελληνική Επανάσταση στην ευρωπαϊκή λογοτεχνία

09:00 - 09:15 Αντιγόνη Σαμίου, Η απεικόνιση της ελληνικής επανάστασης μέσα στα γαλλικά περιηγητικά κείμενα.

09:15 - 09:30 Ελένη Γεωργίου, Το πρότυπο της ελληνικής επανάστασης στην πορεία αναζήτησης της ιστορικής μνήμης των Ιταλών φιλελλήνων: Επεισόδια της επαναστατημένης Ελλάδας στο χαρτί και στη σκηνή.

09:30 - 09:45 Caterina Carpinato, Γράφοντας στα ιταλικά με ελληνικό στυλό: Angelica Palli (1798-1875).

09:45 - 10:00 Μαρίνα Καπελάκη, Η Ελλάδα μέσα από το έργο του Ιταλού φιλέλληνα Giuseppe Regaldi (1809 – 1883).

10:00 - 10:15 Συζήτηση

6η Συνεδρία

Προεδρείο: Ειρήνη Αποστόλου

Προσωπικότητες της Ελληνικής Επανάστασης.

10:15 - 10:30 Δημήτριος Καραμπερόπουλος, Η θεμελιακή συμβολή του Ρήγα στην προετοιμασία του επαναστατικού φρονήματος των σκλαβωμένων.

10:30 - 10:45 Έβη Στυλιανού, Η συμβολή του Ελβετού φιλέλληνα γιατρού Louis-André Gosse στην Ελληνική Επανάσταση.

10:45 - 11:00 Ευαγγελία Δαμουλή-Φίλια, Ο Σατωβριάνδος περιηγητής στην Ελλάδα και υποστηρικτής της Επανάστασης του 1821.

11:00 - 11:20 Συζήτηση

11:20 - 11:40 Διάλειμμα

Κεντρική Ομιλία

11:40 – 12:00 Ειρήνη Αποστόλου, Αρχαιοκάπηλοι και φύλακες των αρχαιοτήτων κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821.

7η Συνεδρία

Προεδρείο: Άννα Ταμπάκη

Η Ελληνική Επανάσταση στην ελληνική λογοτεχνία.

12:00 - 12:15 **Μαρία Σγουρίδου-Γεράσιμος Ζώρας**, Διονύσιος Σολωμός & Luigi Mercantini: Σκηνές από το χρονικό του Αγώνα όπως απεικονίζονται στον «Ύμνο στην Ελευθερία» και στον «Ύμνο στην Ελληνική Σημαία». Συγκλίσεις και Αποκλίσεις.

12:15 - 12:30 **Αφροδίτη Αθανασοπούλου**, «Η ΚΕ΄ Μαρτίου» του Γ. Ζαλοκώστα: Μια εξαρχαιστική εκδοχή του Ύμνου εις την Ελευθερίαν του Σολωμού.

12:30 - 12:45 **Μαρία Αμοιρίδου**, Δύο ποιήματα του Κυριακού Χαραλαμπίδη για την Επανάσταση του 1821.

12:45 - 13:00 **Αλέξανδρος-Νεκτάριος Βασιλείου-Δαμβέργης**, Ο απελευθερωτικός αγώνας των Κρητών το 1821, όπως αντικατοπτρίζεται στη νεοελληνική ποίηση και πεζογραφία.

13:00 - 13:15 **Φλωρεντία Ρήγα**, Επανάσταση κι ελευθερία στην Αηδονόπιτα του Ισίδωρου Ζουργού: Πραγματικότητα ή ουτοπία;

13:15 - 13:30 **Θεοδώρα Κοντογεώργη**, Η πρόσληψη της Επανάστασης στη σύγχρονη πεζογραφία: Πρόσωπα και βιώματα του Αγώνα στο έργο της Ρέας Γαλανάκη.

13:30- 13:40 **Συζήτηση**

Κεντρική Ομιλία

13:40 – 14:00 **Άννα Ταμπάκη**, **Η Επανάσταση του 1821 στο θέατρο. Πρωταγωνιστές και αφανείς ήρωες στο δραματικό έργο του Ιωάννη Ζαμπέλιου.**

14:00 - 16:00 **Διάλειμμα**

8η Συνεδρία

Προεδρείο: Αιμιλία Θεμοπούλου

Η Ελληνική Επανάσταση, ο Καποδίστριας και η Ρωσία.

16:00 - 16:15 **Βασίλης Σιακωτός**, Ο πρωταγωνιστικός ρόλος του Ιωάννη Καποδίστρια στον σχεδιασμό της Επανάστασης του 1821.

16:15 - 16:30 **Χαράλαμπος Μηνάογλου**, Η Ελληνική Επανάσταση και ο Ρωσοτουρκικός πόλεμος του 1828-1829.

16:30 - 16:45 **Ειρήνη-Χρυσοβαλάντου Γούτσια**, Η αποτελεσματικότητα της πολιτικής του Καποδίστρια.

16:45 - 17:00 **Χάρης Ξανθουδάκης**, Η μουσική μεταρρύθμιση του Ιωάννη Καποδίστρια.

17:00 - 17:15 **Αικατερίνη Κουτουξιάδου**, Ο ρόλος της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στην ενίσχυση της εκπαιδευτικής πολιτικής του Καποδίστρια.

17:15 - 17:30 **Συζήτηση**

Κεντρική Ομιλία

17:30 – 17:50 **Αιμιλία Θεμοπούλου**, **Η πολιτική συγκυρία στην Οθωμανική Αυτοκρατορία κατά την Ελληνική Επανάσταση**

17:50 - 18:20 **Διάλειμμα**

Παρουσίαση βιβλίου

18:00 – 18:20 **Charalampos Minaoglou, The Post-Byzantine Legacy of Alexander the Great** (Παρουσίαση: **Μαρία Μαντουβάλου**)

9η Συνεδρία

Προεδρείο: Ιωάννης Πλεμμένος

Το 1821 και το θέατρο.

18:30 - 18:45 Κωνσταντίνος Σαμπάνης, Ο Μάρκος Μπότσαρης, ήρωας της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, στα λυρικά έργα ξένων συνθετών του 19ου αιώνα.

18:45 - 19:00 Πολυξένη Τζιομάκη, «Νικήρατος, δράμα εις τρεις πράξεις, υπό Ελληνίδος τινός συντεθέν». Η έξοδος του Μεσολογγίου μέσα από το, συγχρονικό, ιστορικό δράμα της Ευανθίας Καίρη.

19:00 - 19:15 Κωνσταντίνος Φουρνάρκης, Το πατριωτικό δράμα “ Γεώργιος Παπαδάκης” της Αντωνούσας Καμπουροπούλας.

19:15 - 19:30 Στέλλα Κουρμπανά, Η Ανδρονίκη (1904) του Αλέξανδρου Γκρεκ, μια όπερα για την Ελληνική Επανάσταση.

19:30 - 19:40 Συζήτηση

Κεντρική Ομιλία

19:40 – 20:00 Ιωάννης Πλεμμένος, Από τη «θεατρικότητα» της ιστορίας στην «ιστορικότητα» του θεάτρου: Η μορφή της Τζαβέλαινας στη νεοελληνική δραματολογία και οι διάφορες διακυμάνσεις της.

Συμπεράσματα Συνεδρίου

Επιστημονική Επιτροπή

- **Άννα Ταμπάκη**, Ομότιμη Καθηγήτρια θεατρολογίας - ιστορίας του θεάτρου στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- **Μαρία Μαντουβάλου**, δ. Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- **Αιμιλία Θεμοπούλου**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Οθωμανικής Ιστορίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- **Ειρήνη Αποστόλου**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- **Ιωάννης Πλεμμένος**, Ερευνητής Γ΄, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών.

Γραμματέας Επιστημονικής Επιτροπής: **Χαράλαμπος Μηνάογλου**

Οργανωτική Επιτροπή

- Χαράλαμπος Μηνάογλου
- Βασίλης Σιακωτός
- Ειρήνη-Χρυσοβαλάντου Γούτσια
- Ανδρέας Μαρίνος
- Δημήτρης Σαρρής
- Ματίνα Δριτσάκου
- Κωνσταντίνα Κωνσταντινίδη
- Μαρία Σταματακάκου
- Νίκος Λαγουρός
- Νίνα Γεώργα
- Γιώργος Οκταποδάς

Χορηγός

Πάικος Αναστόπουλος